

VILNIAUS APYGARDOS ADMINISTRACINIS TEISMAS

S P R E N D I M A S
LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2016 m. lapkričio 21 d.
Vilnius

Vilniaus apygardos administracinio teismo teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų Mefodijos Povilaitienės, Jolitos Rasiukevičienės, Henriko Sadausko (kolegijos pirmininkas ir pranešėjas), dalyvaujant pareiškėjos atstovui Aleksandrui Kerpauskui, atsakovės atstovėms Ingridai Asanavičienei, Rūtai Slidžiauskaitei, trečiojo suinteresuoto asmens UAB „Inovacijų valdymas“ atstovui Linui Gedžiui, viešame teismo posėdyje išnagrinėjo administracinę bylą pagal pareiškėjos Kaimo bendruomenės „Pakertai“ skundą atsakovei Aplinkos apsaugos agentūrai, tretiesiems suinteresuotiems asmenims Kaišiadorių rajono savivaldybei, Kauno visuomenės sveikatos centrai, UAB „Inovacijų valdymas“ dėl sprendimo panaikinimo.

Teismas, išnagrinėjęs bylą,

n u s t a t ė:

Aplinkos apsaugos agentūra (toliau – ir Agentūra) 2016 m. vasario 11 d. sprendimu Nr. (28.2)-A4-1381 priėmė galutinę atrankos išvadą: planuojamai ūkinei veiklai – Bulotų biodujų jėgainės statybai Bulotų k., Žiežmarių apyl. sen., Kaišiadorių r. sav. – poveikio aplinkai vertinimas neprivalomas (toliau – ir Galutinė atrankos išvada) (t. I, b. l. 6-11).

Pareiškėja, nesutikdama su šiuo sprendimu, teismui pateikė skundą (t. I, b. l. 1-5), kurį patikslino, ir prašo panaikinti Agentūros 2016 m. vasario 11 d. sprendimo Nr. (28.2)-A4-1381 galutinę atrankos išvadą: planuojamai ūkinei veiklai – Bulotų biodujų jėgainės statybai Bulotų k., Žiežmarių apyl. sen., Kaišiadorių r. sav. – poveikio aplinkai vertinimas neprivalomas.

Paaiškino, kad atsakovas nevertino ir negalėjo įvertinti Kaišiadorių rajono savivaldybės, Kauno visuomenės sveikatos centro ir kaimo bendruomenės „Pakertai“ atstovų raštu ir žodžiu pateiktų argumentų bei neišnagrinėjo jų priimant galutinę atrankos išvadą, taip pat neatsižvelgė, nevertino ir negalėjo visapusiškai įvertinti planuojamos ūkinės veiklos galimo poveikio visuomenės sveikatai, nes ši procedūra kol kas neatlikta, t. y. poveikio aplinkai atrankos persvarstymo procedūra atlikta negavus atsakingos už sveikatos apsaugą institucijos išvados. Atsakovo 2016 m. vasario 11 d. sprendimo Nr. 15.2-A4-1381, kurio priimta galutinė atrankos išvada, 4 punkte nurodoma, kad planuojama biodujų jėgainė numatoma statyti tik viename žemės sklype, t. y. Kaišiadorių raj. sav., Žiežmarių sen., Bulotų k. žemės sklype (Bulotų k. 2, kad. Nr. 4938/0005:40 Pakertų k.v.), kurio bendras plotas 1,3 ha, paskirtis – kita, naudojimo būdas pramonės ir sandėliavimo objektų teritorijos, o 2015 m. lapkričio 10 d., Pakertų kultūros centre visuomenei pristatytoje PVSV ataskaitoje nurodoma, kad veikla numatyta vykdyti dviejuose žemės sklypuose: Bulotų kaimas 2 ir 4.

Atsakovui buvo pateiktas Kaimo bendruomenės „Pakertai“ 2015 m. gruodžio 23 d. raštas, kuriame nurodoma, kad iš esmės neatitinka duomenys apie planuojamą ūkinės veiklos vietą PVSV ataskaitoje ir atrankos dokumentuose. Tačiau atsakovas, priimdamas skundžiamą sprendimą, netyrė

ir nevertino šių neatitikimų apie planuojamos ūkinės veiklos vietą, atvirkščiai, atrankos išvados persvarstymo procedūrą atliko ir galutinę atrankos išvadą priėmė nevertindamas ir neturėdamas teisingų duomenų apie planuojamos ūkinės veiklos vietą ir neturėdamas atsakingos už sveikatos apsaugą institucijos išvados dėl planuojamos veiklos poveikio visuomenės sveikatai.

Atsakovo pareiga vertinti Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo (toliau – ir PAV įstatymas) 7 straipsnio 6 dalyje nurodytas aplinkybes iš esmės nesikeičia ir priimant PAV įstatymo 7 straipsnio 13 dalyje nurodytą galutinę motyvuotą atrankos išvadą. Atsakovas 2016 m. vasario 11 d. sprendime Nr. (15.2)-A4-l 381 9.8 papunktyje nustatydamas sąlygą, kad planuojamos ūkinės veiklos poveikis, susijęs su visuomenės sveikata, turi būti vertinamas atliekant poveikio visuomenės sveikatai procedūras, prieštarauja PAV įstatymo 7 str. 7 ir 13 dalių ir Planuojamos ūkinės veiklos atrankos metodinių nurodymų, patvirtintų aplinkos ministro 2005 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. D1-665 (toliau – ir Metodiniai nurodymai), 10 punkto reikalavimams. Atsakovas, priėmęs galutinę atrankos išvadą, neturi įstatyminio pagrindo nustatyti, kad planuojamos ūkinės veiklos, susijusios su visuomenės sveikata, vertinimas bus atliekamas kitos procedūros metu, nes tai nenumatyta įstatyme, atvirkščiai, PAV įstatymo 7 straipsnio 6 dalyje nurodytų aplinkybių, įskaitant galimą poveikį visuomenės sveikatai, vertinimas patenka į atsakovo, atliekančio atranką ir priimančio galutinę atrankos išvadą, kompetenciją.

Atsakovas atlikdamas atrankos išvados persvarstymo procedūrą grubiai pažeidė PAV įstatymo 7 straipsnio 6 dalies reikalavimus, nes atlikdamas atrankos išvados persvarstymo procedūrą neatsižvelgė į planuojamos ūkinės veiklos galimą poveikį visuomenės sveikatai, dėl ko galutinėje atrankos išvadoje turėjo nustatyti papildomą antiįstatyminę sąlygą. Galutinė atrankos išvada įsigalioja tik įvykdžius 2016 m. vasario 11 d. sprendimo Nr. (15.2)-A4-l 381 8.3 punkto reikalavimus, kuriame nustatyta, kad „Planuojamos ūkinės veiklos užsakovas, prieš gaunant leidimą ūkinei veiklai privalo atlikti poveikio visuomenės sveikatai procedūras.“ Atsakovas, nustatydamas kitokį teisinį reguliavimą, negu nustatyta PAV įstatymo 7 str. 6 d., Metodinių nurodymų 10 p., nesilaikė Viešojo administravimo įstatymo 3 str. nustatyto įstatymo viršenybės principo, o galutinė atrankos išvada prieštarauja Viešojo administravimo įstatymo 8 straipsnio 1 dalies reikalavimui, kad individualus administracinis aktas turi būti pagrįstas objektyviais duomenimis (faktais) ir teisės aktų normomis.

Teismo posėdyje pareiškėjo atstovas prašė skundą patenkinti jame išdėstytais argumentais.

Atsakovė Aplinkos apsaugos agentūra su skundu nesutinka, prašo atmesti kaip nepagrįstą. Atsiliepime (b. l. 58-63) paaiškino, kad atliekant planuojamos ūkinės veiklos PVSV, nustatomas visuomenės sveikatai darančių įtaką veiksnių galimas poveikis visuomenės sveikatai. Agentūros 2015 m. lapkričio 27 d. atrankos išvados Nr. (15.2)-A4-13279 ir 2016 m. vasario 11 d. galutinės atrankos išvados Nr. (28.2)-A4-1381 4 punkte kaip ūkinės veiklos vieta nurodomas tik vienas sklypas - Bulotų k. 2 (kadastrinis Nr. 4938/0005:40 Pakertų k. v.), planuojamos ūkinės veiklos poveikis aplinkai buvo įvertintas, kai planuojama ūkinė veikla yra žemės sklype Bulotų k. 2 (kadastrinis Nr. 4938/0005:40 Pakertų k. v.) ir galutinės atrankos išvados 10 p. nurodyta, kad poveikio aplinkai vertinimas neprivalomas planuojant ūkinę veiklą Bulotų k. 2 (kadastrinis Nr. 4938/0005:40 Pakertų k. v.).

Planuojamos ūkinės veiklos poveikio visuomenės sveikatai vertinimas yra procedūra, kuri gali būti atliekama vykdant planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procedūrą. Nurodytu atveju, atsakingai institucijai Agentūrai priimant galutinę atrankos išvadą dar nebuvo priimtas kitos atsakingos institucijos Kauno visuomenės sveikatos centro sprendimas dėl planuojamos ūkinės veiklos poveikio visuomenės sveikatai vertinimo. Pagal esamą teisinį reglamentavimą atsakinga institucija – Agentūra – privalo užbaigti pradėtą planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procedūrą, vadovaujantis PAV įstatymo 7 str. 13 d. atsakinga institucija - Agentūra per 5 darbo dienas turi priimti galutinę atrankos išvadą ir nenumato atsakingai institucijai Agentūrai jokių kitų teisinių galimybių ir diskrecijos priimti kitus sprendimus. Todėl nesutinka su pareiškėjos nurodyta aplinkybe, jog Agentūra gali priimti išvadą tik gavusi „atsakingos už sveikatos apsaugą institucijos išvadą dėl planuojamos veiklos poveikio visuomenės sveikatai“. Agentūra nėra priėmusi sprendimo dėl PVSV ataskaitos, kadangi PVSV ataskaita dar nėra parengta, todėl galutinė atrankos išvada priimta su 8.3 pastaba.

Atkreipė dėmesį, kad 2016 m. vasario 4 d. persvarstant 2015 m. lapkričio 27 d. priimtą atrankos išvados Nr. (15.2)-A4-13279 dėl Bulotų biodujų jėgainės statybos Bulotų k., Žiežmarių sen.,

Kaišiadorių r. poveikio aplinkai vertinimo buvo išnagrinėtos ir įvertintos visos priežastys, dėl kurių buvo pateikti motyvuoti prašymai persvarstyti atrankos išvadą, įskaitant ir Kaimo bendruomenės „Pakertai“ 2015 m. gruodžio 23 d. prašymą dėl „Bulotų biodujų jėgainės Bulotų k., Žiežmarių sen., Kaišiadorių r. poveikio aplinkai vertinimo atrankos išvados persvarstymo“, kuriame vienas iš teiginių buvo tas, kad kaimo bendruomenė „Pakertai“ buvo supažindinta su poveikio visuomenės sveikatai vertinimo ataskaita, kurioje buvo aptariamas planuojamos Bulotų jėgainės poveikis visuomenės sveikatai ir joje buvo pateikti duomenys apie du žemės sklypus, kuriuose numatoma vykdyti planuojamą ūkinę veiklą, o informacijoje atrankai dėl planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo pateikiami duomenys, kad ūkinė veikla bus vykdoma tik viename sklype. Poveikio visuomenės sveikatai vertinimo ataskaitoje siūloma nustatyti sanitarinę apsaugos zoną iki sklypo ribų, dėl šios poveikio visuomenės sveikatai vertinimo ataskaitos sprendimas nėra priimtas.

Pagal Sanitarinių apsaugos zonų ribų nustatymo ir režimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2004 m. rugpjūčio 19 d. įsakymu Nr. V-586, 6.1 papunktį poveikio visuomenės sveikatai vertinimas „gali būti atskiras arba poveikio aplinkai vertinimo proceso dalis“, todėl Agentūra pagrįstai galutinėje atrankos išvadoje nurodė, kad poveikio visuomenės sveikatai vertinimo procedūros turi būti atliktos prieš gaunant leidimą ūkinei veiklai, t. y. toks vertinimas gali būti atskiras nuo poveikio aplinkai vertinimo ir tai nėra esminis procedūrinis pažeidimas, kaip teigia pareiškėja. Pažymėjo, kad galutinės atrankos išvados Nr. (28.2)-A4-1381 9.8 papunktyje buvo nurodyta, kad planuojamos ūkinės veiklos užsakovas, atlikdamas atrankos dėl planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procedūras, kartu atlieka atskiras poveikio visuomenės sveikatai vertinimo procedūras, kurių metu bus papildomai išnagrinėtas galimas poveikis visuomenės sveikatai ir nustatyta sanitarinė apsaugos zona. Planuojama veikla galės būti vykdoma tik atlikus minėtas procedūras ir nustačius, kad visuomenės sveikatai reikšmingo poveikio nebus.

Teismo posėdyje Agentūros atstovės prašė skundą atmesti atsiliepime išdėstytais argumentais.

Trečiasis suinteresuotas asmuo Kaišiadorių rajono savivaldybė su skundu sutinka, prašo jį tenkinti. Atsiliepime (t. I, b. l. 106-108) paaiškino, kad Savivaldybės administracija, vadovaudamasi PAV įstatymo nuostatomis, pateikė motyvuotą išvadą dėl atrankos išvados dėl Bulotų biodujų jėgainės poveikio aplinkai vertinimo. Atsakinga institucija neatsižvelgė į Savivaldybės administracijos motyvuotą prašymą persvarstyti atrankos išvadą ir nustatyti, kad planuojamai ūkinei veiklai yra privaloma atlikti išsamų poveikio aplinkai vertinimą ir jo metu pateikti žymiai daugiau informacijos bei pateiktą informaciją patikslinti apie planuojamą ūkinę veiklą bei šios ūkinės veiklos galimą faktinį (o ne prognostinį) poveikio aplinkai ir visuomenės sveikatai. Atsakinga institucija, atsižvelgdama į planuojamos ūkinės veiklos mastą, pobūdį ar vietos ypatumus, galėjo pareikalauti iš planuojamos ūkinės veiklos organizatoriaus (užsakovo) ar poveikio aplinkai vertinimo dokumentų rengėjo papildomos informacijos, reikalingos atrankai atlikti. Tokiais atvejais planuojamos ūkinės veiklos organizatorius (užsakovas) ar poveikio aplinkai vertinimo dokumentų rengėjas papildo informaciją atrankai atlikti ir pakartotinai teikia ją atsakingai institucijai, kuri pateikia išvadą šio straipsnio 7 dalyje nustatyta tvarka. Atsakinga institucija neatsižvelgė į Planuojamos ūkinės veiklos atrankos metodinių reikalavimų 13 punkto reikalavimą, pagal kurį galėjo atlikti papildomą vertinimą pagal PAV subjektų pateiktas išvadas, rengdama galutinę atrankos išvadą ir pakartotinai išnagrinėti planuojamos ūkinės veiklos organizatoriaus (užsakovo) ar poveikio aplinkai vertinimo dokumentų rengėjo pateiktą papildomą informaciją atrankai atlikti.

Atliekant atranką ir priimant galutinę atrankos išvadą Atsakinga institucija neįvertino ir nepasisakė dėl Savivaldybės administracijos ir suinteresuotos visuomenės pateiktuose pasiūlymuose išdėstytų motyvų, todėl galutinė atrankos išvada yra nemotyvuota, PAV procedūra atlikta neišsamiai, nesilaikant teisės aktų reikalavimų, nagrinėjant atrankos dokumentus, padaryti procedūriniai pažeidimai.

Kaišiadorių rajono savivaldybės atstovas teismo posėdyje nedalyvavo, apie bylos nagrinėjimo laiką ir vietą pranešta tinkamai, todėl nėra kliūčių bylai nagrinėti ir sprendimui priimti (Administracinių bylų teisenos įstatymo 77 str.).

Trečiasis suinteresuotas asmuo UAB „Inovacijų valdymas“ su skundu nesutinka, prašo jį atmesti. Atsiliepime (t. I, b. l. 141-146) paaiškino, kad lygiagrečiai su planuojamos ūkinės veiklos

poveikio aplinkai vertinimo procedūromis buvo rengiama ir poveikio visuomenės sveikatai vertinimo ataskaita, su kuria buvo supažindinta visuomenė 2015 m. lapkričio 10 d. Žiežmarių kultūros centro Pakertų skyriaus patalpose. Pristatymo metu visuomenės ir suinteresuotų institucijų atstovai išsakė pastabų dėl pateiktos ataskaitos, į kurias buvo atsižvelgta rengiant informaciją dėl planuojamos ūkinės veiklos atrankai dėl poveikio aplinkai vertinimo. Šiuo metu Poveikio visuomenės sveikatai vertinimo ataskaita, su kuria buvo supažindinta visuomenė, yra tikslinama. Tikslinimas yra atliekamas atsižvelgiant į visuomenės ir suinteresuotų institucijų atstovų išsakytas pastabas. Galutinė poveikio visuomenės sveikatai vertinimo ataskaita šiuo metu dar nėra parengta. Ją parengus, jos galutinis variantas bus pristatytas visuomenei, pateiktas viešam svarstymui bei pateiktas derinimui Visuomenės sveikatos centrui bei kitoms suinteresuotoms institucijoms vadovaujantis nustatyta tvarka.

Šiuo konkrečiu atveju, atrankos dėl poveikio aplinkai vertinimo ir poveikio visuomenės sveikatai vertinimo procedūros yra dvi atskiros procedūros. Konkrečiai niekur to nėra apibrėžta, tačiau atliekant PVSV vertinimą jis gali būti atskiras arba gali būti poveikio aplinkai vertinimo proceso sudedamoji dalis – šiuo atveju turėtų būti rengiamas Poveikio aplinkai vertinimas ir tada tos procedūros yra siejamos, bet šiuo atveju PAV atranka ir PVSV ataskaita yra atskiros procedūros.

2016 m. vasario 4 d. vykusio posėdžio, dėl atrankos išvados persvarstymo metu Agentūros atstovai suinteresuotoms šalims nurodė, kad pagal galiojantį teisinį reglamentavimą, jei suinteresuotoms šalims trūksta informacijos dėl planuojamos ūkinės veiklos, suinteresuotos šalys turi teisę pateikti prašymus dėl papildomos (jų manymu trūkstamos) informacijos pateikimo, remiantis kuriais atsakovas pareikalautų papildomos informacijos iš planuojamos ūkinės veiklos organizatoriaus. Neatsižvelgiant į atsakovo atstovų pateiktą informaciją apie įstatymų suteiktą tokią galimybę, suinteresuotų šalių atstovai nurodė, kad papildomos informacijos jie neprašo, iš ko galima daryti išvadą, kad pateiktos informacijos yra pakankamai. Nei pareiškėjas, nei viena iš suinteresuotų institucijų į UAB „Inovacijų valdymas“ dėl papildomos informacijos suteikimo nesikreipė. Atsakovas, priimdamas galutinę atrankos išvadą, atsižvelgė į planuojamos ūkinės veiklos organizatoriaus (užsakovo) ar poveikio aplinkai vertinimo dokumentų rengėjo pateiktą informaciją, į suinteresuotų asmenų argumentus ir priėmė pagrįstą galutinės atrankos išvadą, kurios naikinti pareiškėjo nurodytais motyvais nėra jokio teisinio pagrindo.

Teismo posėdyje bendrovės „Inovacijų valdymas“ atstovas prašė pareiškėjos skundą atmesti atsiliepime išdėstytais argumentais.

Kauno visuomenės sveikatos centro atstovas teismo posėdyje nedalyvavo, apie bylos nagrinėjimo laiką ir vietą pranešta tinkamai, todėl nėra kliūčių bylai nagrinėti ir sprendimui priimti (Administracinių bylų teisenos įstatymo 77 str.).

Skundas tenkinamas.

Nagrinėjamoje byloje kilęs ginčas dėl Galutinės atrankos išvados (2016 m. vasario 11 d.), kuria UAB „Inovacijų valdymas“ poveikio aplinkai vertinimas (toliau – ir PAV) yra neprivalomas, teisėtumo ir pagrįstumo (1 t., b. l. 64-69).

Agentūra 2015 m. lapkričio 27 d. atrankos išvadoje dėl UAB „Inovacijų valdymas“ planuojamos ūkinės veiklos – Bulotų biodujų jėgainės statybos Bulotų kaime, Žiežmarių apylinkės seniūnijoje, Kaišiadorių rajone, nusprendė, kad poveikio aplinkai vertinimas neprivalomas (1 t., b. l. 92-95).

Atrankos išvadoje 4 punkte numatyta planuojamos ūkinės veiklos vieta - Kaišiadorių r. sav.. Žiežmarių apyl. sen., Bulotų k. žemės sklypo (kadastrinis Nr.4938/0005:40 Pakertų k. v.) bendras plotas 1.3000 ha. paskirtis – kita, naudojimo būdas - pramonės ir sandėliavimo objektų teritorijos. Pagal Kaišiadorių rajono bendrojo plano sprendinius, biodujų jėgainės statybos vieta, patenka į pramonės objektų teritorijas. Nuo planuojamos veiklos sklypo iki artimiausių pavienių apie 0,2 km. Artimiausia gyvenamoji teritorija - Pakertų kaimas, nuo planuojamo sklypo nutolęs 0,5 km, Žalvarinių kaimas nutolęs 1,0 km, Žiežmarių miestelis - 1,2 km. Artimiausias naudingų iškasenų telkinys yra 2,5 km Strėvos žemės gelmių telkinys. Analizuojamo sklypo dalis (1,02970 ha) patenka į Bulotų tvenkinio apsaugos zoną. Bulotų tvenkinys, nuo planuojamo sklypo nutolęs 85 metrus, Kertaus upelis - 170 m.

Artimiausias valstybinės reikšmės miškas - nutolęs 1,5 km į vakarus. Artimiausias kultūros paveldo objektas - Žiežmarių buv. Dvaro sodybos fragmentai, nuo planuojamos veiklos vietos nutolę 1,7 km.

Atrankos išvadoje 5 punkte „Trumpas planuojamos ūkinės veiklos aprašymas“ paaiškino, kad biodujų jėgainėje numatoma elektros energijos gamyba (6132 MWh/metus) iš biodujų, biodujų žaliavai naudojant vištų mėšlą (1688 t/metus) bei kiaulių srutas (7000 t/metus). Siekiant minimaliai įtakoti aplinką žaliavos į įmonę bus atvežamos dengtu autotransportu (65.43 t/parą), kur bus supilamos į hidrolizės talpas. Iš hidrolizės talpų, uždara sistema siurblio pagalba, žaliava dozuojama fermentatorijų, kuriame išgaunamos biodujos. Iš čia biodujos bus paduodamos į kogeneracinį įrenginį (2.0 MW), kuriame bus gaminama elektros energija (0,7 MWlel). Panaudota žaliava iš fermentatoriaus bus paduodama į separatorių, kuriame bus atskiriama skysta (17.5 t/parą) ir tiršta (36,6 t/parą) frakcija. Nudujinta žaliava yra aukštos kokybės trąša. Tirštoji frakcija bus sandėliuojama uždareme sandėlyje (13380 t/metus), skystoji - uždaroje lagūnoje (6395 t/metus). Tiršta bei skysta frakcija bus fasuojama į hermetišką tarą ir parduodamos kaip trąšos. Techninės profilaktikos bei įrangos gedimo metu biodujos bus deginamos fakele. Visas biodujų jėgainės technologinis procesas bus visiškai automatizuotas. Įrengti dujų nuotėkio analizatoriai, matuojama dujų sudėtis. Siekiant užtikrinti biologinio proceso gyvybingumą biodujų jėgainėje bus įrengta laboratorija. Tai leis maksimaliai sumažinti į aplinkos orą išsiskiriančius teršalus bei kvapus. Biodujų gavyba iš mėšlo bei sрутų hermetiškuose bioreaktoriuose šiuo metu yra viena pažangiausių technologijų skirtų aplinkos užterštumo mažinimui cheminėmis ir biologinėmis medžiagomis bei kvapais. Perdirbtos biodujų jėgainėje sрутos bei mėšlas į trąšas leis ūkininkų laukus tręšti bekvapėmis ir geriau pasisavinamomis trąšomis. Tai smarkiai sumažins nemalonius kvapus sklindančius laukų tręšimo sezono metu. Biodujų jėgainėje vykstantis technologinis procesas susidės iš šių etapų: 1) žaliavos (mėšlo bei sрутų) transportavimo ir padavimo į bioreaktorių; 2) biodujų gamybos bioreaktoriuose; 3) biodujų saugojimo ir panaudojimo šilumos generavimui ir elektros gamybai kogeneraciniame įrenginyje; 4) gautų trąšų laikinas saugojimas. Preliminarūs žaliavų tiekėjai: IĮ Rasarta (Migonių k., Kaišiadorių r.) - preliminarus kiekis 800 t/metus; ūkininkas Giedrius Baranauskas (Baltromiškės k., Jonavos r.) - 800 t/metus; ūkininkas Ritutis Tamošiūnas (Pakertų k., Žiežmarių sen., Kaišiadorių r.) - 800 t/metus; AB „Zelvė“ - 5000 t/metus; AB „Kaišiadorių paukštynas“ - 10000 t/metus; UAB „Norsvin Lietuva“ (Mūro Strėvininkų k., Žiežmarių sen., Kaišiadorių r.) - 7000 t/metus (sрутos). Biodujų jėgainės eksploatacijos metu nenumatytas gamybinių nuotekų susidarymas. Buitinės nuotekos bus surenkamos ir nuvedamos į biologinį valymo įrenginį. Apvalytos nuotekos bus surenkamos į 20 m³ rezervuarą (talpą) bei išvežamos pagal sutartis. Sąlyginai švarios lietaus nuotekos nuo pastatų stogų surenkamos išorės lietvamzdžių pagalba ir nuvedamos į gamtinę aplinką be valymo. Paviršinės nuotekos, nuo kietųjų dangų, prieš jas išleidžiant į gamtinę aplinką, bus valomos naftos produktų gaudyklėje. Vykdamas biodujų gamybos veiklą numatomi du stacionarūs organizuoti aplinkos oro taršos šaltiniai: kogeneracinio įrenginio kaminas (Nr.001) ir avarinis fakelas (Nr.002). Iš taršos šaltinių į aplinkos orą bus išmetama: anglies monoksidas, azoto dioksidas bei sieros dioksidas. Statybos metu susidariusias atliekas numatoma tvarkyti vadovaujantis Statybinių atliekų tvarkymo taisyklių reikalavimais. Komunalinės atliekos, pakuotės ir antrinės žaliavos statybos metu numatomos rūšiuoti ir tvarkyti pagal Atliekų tvarkymo taisyklių reikalavimus. Kitos biodujų jėgainės veiklos metu susidaranti atliekos nustatyta tvarka bus atiduodamos atliekų tvarkymu užsiimančiom įmonėm.

Dėl šios Išvados (2015 m. lapkričio 27 d.) Kauno visuomenės sveikatos centras 2015 m. gruodžio 11 d. raštu kreipėsi į Agentūros Taršos prevencijos ir leidimų departamento Kauno skyrių informuodamas, jog nepritaria atrankos išvadai, kadangi: 1) nepakankamai atsižvelgta į planuojamos ūkinės veiklos galimo poveikio aplinkai kriterijų (galimas poveikis gyvenamajai, rekreacinei, visuomeninei aplinkai dėl fizikinės taršos ir kvapų; 2) neatsižvelgta į galimą poveikį žemei ir dirvožemiui dėl numatomų didelės apimties darbų, kurie gali sukelti dirvožemio teršimą; 3) neatsižvelgta į galimą poveikį vandens telkinių naudojimo rekreacijai; 4) galimas poveikis aplinkos orui (dėl padidėjusio transporto srauto, planuojamos katilines išmetamų teršalų); 5) nepakankama informacija apie vietovės urbanizuotas teritorijas, esamus statinius ir šių teritorijų ir statinių atstumus nuo planuojamos ūkinės veiklos vietos; 6) planuojamos ūkinės veiklos vieta natūralių biotopų, kraštovaizdžio atžvilgiu; 7) didžioji dalis sklypo (1.02979 ha iš 1.3000 ha), kuriame planuojama veikla patenka į Bulotų tvenkinio paviršinio vandens apsaugos zoną, mano, kad tikslinga atlikti išsamų

poveikio aplinkai vertinimą, siekiant įvertinti galimą tiesioginį ir netiesioginį planuojamos ūkinės veikos poveikį šiam vandens telkiniui, jo pakrančių natūraliam kraštovaizdžiui bei jo estetinėms vertybėms, palankioms rekreacijai sąlygoms (1 t. b. l. 70).

Taip pat dėl šios Išvados (2015 m. lapkričio 27 d.) Kaišiadorių rajono savivaldybės administracija 2015 m. gruodžio 15 d. ir 2015 m. gruodžio 20 d. raštais nepritarė planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo atrankos išvadai (toliau – ir Atrankos išvada) dėl priežasčių; 1) prašo persvarstyti Atrankos išvadą ir nustatyti, kad planuojamai ūkinei veikiai yra privaloma atlikti išsamų poveikio aplinkai vertinimą ir jo metu pateikti žymiai daugiau informacijos apie planuojamą ūkinę veiklą. Įvertinant naudojamas technologijas pasaulinėje praktikoje ir Lietuvoje bei šios ūkinės veiklos galimą faktinį (o ne prognostinį) poveikį aplinkai ir visuomenės sveikatai; 2) atsižvelgti į vietos bendruomenės (suinteresuotos visuomenės) nepritarimą planuojamai veiklai iš esmės. Teigia, kad dėl Atrankos išvadoje pateiktos neišsamios informacijos, abejotinių teiginių, nenagrinėtų planuojamos ūkinės veiklos vietos parinkimo alternatyvų ir nepateiktų (neaiškių) motyvų dėl kriterijų reikšmingumo vertinimo yra nepasiektas pagrindinis keliamas tikslas - nenustatyta, ar privaloma atlikti išsamų planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimą dėl galimo aplinkos pokyčio ar reikšmingo poveikio aplinkai ir visuomenės sveikatai, kurių priežastis yra planuojama ūkinė veikla (1 t., b. l. 71-73, 79-80).

Pareiškėja 2015 m. gruodžio 23 d. prašyme dėl Išvados (2015 m. lapkričio 27 d.) Bulotų biodujų jėgainės Bulotų k., Žiežmarių sen., Kaišiadorių r. poveikio aplinkai vertinimo atrankos išvados teigia, kad: 1) kaimo bendruomenė „Pakertai“ buvo supažindinta su poveikio visuomenės sveikatai vertinimo ataskaita, kurioje buvo aptariamasi planuojamos Bulotų jėgainės poveikis visuomenės sveikatai ir joje buvo pateikti duomenys apie du žemės sklypus, kuriuose numatoma vykdyti planuojamą ūkinę veiklą, o informacijoje atrankai dėl planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo pateikiami duomenys, kad ūkinė veikla bus vykdoma tik viename sklype; 2) planuojama jėgainė patenka į Bulotų tvenkinio apsaugos zoną, todėl gyventojai mano, kad įvykus galimai avarijai planuojamoje jėgainėje ar atsitikus kitam incidentui (tiesiog išsiliejus srutomis transportavimo metu) gali būti užterštas Bulotų tvenkinys, prie kurio yra paplūdimys; 3) nepakankamai išsamiai įvertintos ir aptartos gretimybės, nes netoli įsikūrusi kaimo bendruomenė, vykdoma kaimo turizmo veikla ir tai gali turėti didelę neigiamą įtaką tiek kaimo bendruomenei ir turizmo veiklai. Dėl planuojamos ūkinės veiklos, kuri neapsiriboja tik nurodytu planuojamos ūkinės veiklos žemės sklypu, gali pasklisti srutos ir nemalonūs kvapai tiek iš pačios biodujų jėgainės, tiek tiekiant (pervežimo metu) srutovėžiais srutas į jėgainę, tiek perpilimo iš srutovežių į jėgainę metu; 4) nevertinta ir galimų avarių, tiekiant, perpilant, sandėliuojant srutas į jėgainę, pasekmės ir padariniai, nevertinta ir neskaičiuota tokių avarių ar kitų galimų incidentų ir avarių tikimybė; 5) planuojama ūkinė veikla patenka į PŪV PAV įstatymo reguliavimo sritį, nes bendrovės „Inovacijų valdymas“ atrankos dokumentuose teigiama, kad sanitarinės apsaugos zonos planuojamai ūkinei veiklai bus nustatytos poveikio visuomenės sveikatai vertinimo metu, tačiau ši veikla patenka į PŪV PAV reguliavimo sritį, todėl visuomenės sveikatai vertinimas ir SAZ ribos gali būti koreguojamos rengiant išsamią PŪV PAV ataskaitą. Prašo persvarstyti Bulotų jėgainės Bulotų kaime, Žiežmarių sen., Kaišiadorių raj. Poveikio aplinkai vertinimo atrankos išvadą ir priimti kitą išvadą, kad minėtai veiklai poveikio aplinkai vertinimas yra privalomas (1 t., b. l. 75-77).

Taip pat buvo gauti ir kitų visuomenės atstovų prašymai dėl atrankos Išvados (2015-11-27) persvarstymo. Prašymuose nurodyti Atrankos išvados persvarstymo motyvai yra analogiški prieš tai pateiktiems motyvams. Papildomai suinteresuota visuomenė nurodė, kad numatyta jėgainės vieta visiškai nesujusi su ūkine paukštininkystės ir kiaulininkystės veikla, todėl šioje teritorijoje nėra vietinės žaliavos biodujų gamybai. Ją reikės vežtis iš kitur. Visuomenę neramina, kad žaliava bus transportuojama Žiežmarių miesto ir Pakertų gyvenvietės gatvėmis. Suintensyvės transporto srautas ir dėl išmetamų dujų padidės oro tarša. Pastaraisiais metais pablogėjo Kaišiadorių rajono gyventojų sergamumo rodikliai. Tai verčia sunerimti, nes jėgainės tarša dar labiau kenks gyventojų sveikatai. Lietuvos Respublikos Seimo narys Mantas Adomėnas 2015 m. lapkričio 25 d. rašte prašo atsižvelgti į teisėtą gyventojų reikalavimą ir padėti apginti teisėtus vietos bendruomenės interesus. Seimo nariai A. Stancikienė, P. Saudargas 2015 m. gruodžio 16 d. rašte prašo įvertinti vietos bendruomenių pastangas apsaugoti savo gyvenamąją aplinką nuo taršos ir esant daug neaiškumų dėl verslo vystymo

šioje vietovėje, prašo pakartotinos atrankos dėl poveikio aplinkai vertinimo atlikimo, pakviečiant dalyvauti vietos bendruomenių atstovus. Tokius pačius prašymus išdėstė Seimo kontrolierius K. Grybauskas (1 t., b. l. 86-91, 96-97).

Atsižvelgusi į šiuos prašymus, Agentūra 2016 m. vasario 4 d. 10 val. Muziejaus g. 7, Kaunas, Lietuvos sporto muziejaus posėdžių salėje persvarstė 2015 m. lapkričio 27 Atrankos išvadą. Persvarstyme dalyvavo Kauno visuomenės sveikatos centro vyriausioji specialistė Loreta Piešinė ir Kauno visuomenės sveikatos centro Kaišiadorių skyriaus vyr. specialistė K. Baniūnienė, Kaišiadorių rajono savivaldybės administracijos direktorius C. Nevieta ir vyr. specialistas V. Malinauskas, Kauno apskrities priešgaisrinės gelbėjimo valdybos OVS atstovai K. Piktinas ir R. Jaruševičius, Agentūros direktoriaus pavaduotojas R. Šerkšnas, Agentūros poveikio aplinkai vertinimo departamento direktorė J. Černienė, Agentūros Poveikio aplinkai vertinimo departamento Kauno sk. vedėja D. Bliudžiuvienė, Agentūros Poveikio aplinkai vertinimo departamento Kauno sk. vyr. specialistės I. Asanavičienė ir S. Anisimovicnė, UAB „Inovacijų valdymas“ atstovas L. Gedžius, UAB „Inžinerinės projekto dalys“ atstovas L. Povilaitis ir suinteresuotos visuomenės atstovai (1 t., b. l. 98-102).

Kaišiadorių rajono savivaldybės administracijos, Kauno visuomenės sveikatos centro, bendruomenės „Pakertai“, Visuomeninės organizacijos „Lietuvos žaliųjų judėjimas“ atstovai, Seimo narys Mantas Adomėnas, Žiežmarių apylinkės seniūnijos seniūnaitė M. Sindarienė, žurnalistė L. Kmeliauskienė reikalavo atlikti poveikio aplinkai vertinimą arba nesutiko su numatyta šioje vietoje vykdoma ūkine veikla, nes nebuvo pateikta papildoma informacija dėl galutinės atrankos išvados, pateiktoje poveikio aplinkai vertinimo atrankos informacijoje trūksta konkretumo, tikslumo ir išsamumo, turi būti pateikti technologijų sertifikatai, jau veikiančių analogų pavyzdžiai, nėra informacijos kaip ūkinė veikla įtakoja aplinką. Pažymėjo, kad planuojamos ūkinės veiklos sklypas patenka į tvenkinio apsaugos zoną, aplinkui yra urbanistinių gyvenamųjų vietų, 200 metrų atstumu yra sodyba, upelis, dvi vandenvietės, neišnagrinėta, kaip žaliava kelias į įmonę, kaip bus užtikrinama kvapų problema, neišnagrinėta alternatyvi vieta, kaip bus vežamas mėšlas (30 tūkst. tonų), iš kur bus vežamas, kokiais keliais (1 t., b. l. 98-100).

Kauno apskrities priešgaisrinės gelbėjimo valdybos atstovas K. Piktinas informavo, kad poveikio aplinkai vertinimas neprivalomas, bet jei visuomenė išreikš interesą, mes neprieštaruosime, kad būtų atliktas poveikio aplinkai vertinimas. Kultūros paveldo departamentas prie kultūros ministerijos Kauno skyrius 2016 m. vasario 1 d. raštu Nr. (1.29-K)2K-10I informavo, kad persvarstyme nedalyvaus, dėl priimtos atrankos išvados prieštaravimų nepareiškė ir poveikio aplinkai vertinimo atlikti nereikalauja (1 t., b. l. 102).

Po šio persvarstymo Agentūra padarė identišką išvadą kaip ir 2015 m. lapkričio 27 d., t. y. 2016 m. vasario 11 d. Atrankos išvada dėl UAB „Inovacijų valdymas“ planuojamos ūkinės veiklos – Bulotų biodujų jėgainės statybos Bulotų kaime, Žiežmarių apylinkės seniūnijoje, Kaišiadorių rajone – poveikio aplinkai vertinimas neprivalomas.

Atrankos išvadoje 4 punkte numatyta planuojamos ūkinės veiklos vieta - Kaišiadorių r. sav., Žiežmarių apyl. sen., Bulotų k. žemės sklypo (kadastrinis Nr.4938/0005:40 Pakertų k. v.) bendras plotas 1,3000 ha, paskirtis – kita, naudojimo būdas - pramonės ir sandėliavimo objektų teritorijos. Pagal Kaišiadorių rajono bendrojo plano sprendinius, biodujų jėgainės statybos vieta patenka į pramonės objektų teritorijas. Nuo planuojamos veiklos sklypo iki artimiausių pavienių apie 0,2 km. Artimiausia gyvenamoji teritorija - Pakertų kaimas, nuo planuojamo sklypo nutolęs 0,5 km, Žalvarinių kaimas, nutolęs 1,0 km, Žiežmarių miestelis - 1,2 km. Artimiausias naudingų iškasenų telkinys yra 2,5 km Strėvos žemės gelmių telkinys. Analizuojamo sklypo dalis (1,02970 ha) patenka į Bulotų tvenkinio apsaugos zoną. Bulotų tvenkinys nuo planuojamo sklypo nutolęs 85 metrus, Kertaus upelis - 170 m. Artimiausias valstybinės reikšmės miškas - nutolęs 1,5 km į vakarus. Artimiausias kultūros paveldo objektas - Žiežmarių buv. Dvaro sodybos fragmentai, nuo planuojamos veiklos vietos nutolę 1,7 km.

Atrankos išvadoje 5 punkte „Trumpas planuojamos ūkinės veiklos aprašymas“ paaiškino, kad biodujų jėgainėje numatoma elektros energijos gamyba (6132 MWh/metus) iš biodujų, biodujų žaliavai naudojant vištų mėšlą (16881 t/metus) bei kiaulių srutas (7000 t/metus). Siekiant minimaliai įtakoti aplinką žaliavos į įmonę bus atvežamos dengtu autotransportu (65.43 t/parą), kur bus supilamos į hidrolizės talpas. Iš hidrolizės talpų, uždara sistema siurblio pagalba, žaliava dozuojama

fermentatorių, kuriame išgaunamos biodujos. Iš čia biodujos bus paduodamos į kogeneracinį įrenginį (2.0 MW), kuriame bus gaminama elektros energija (0,7 MWlel). Panaudota žaliava iš fermentatoriaus bus paduodama į separatorių, kuriame bus atskiriama skysta (17,5 t/parą) ir tiršta (36,6 t/parą) frakcija. Nudujinta žaliava yra aukštos kokybės trąša. Tirštoji frakcija bus sandėliuojama uždarame sandėlyje (13380 t/metus), skystoji - uždaroje lagūnoje (6395 t/metus). Tiršta bei skysta frakcija bus fasuojama į hermetišką tarą ir parduodamos kaip trąšos. Techninės profilaktikos bei įrangos gedimo metu biodujos bus deginamos fakele. Visas biodujų jėgainės technologinis procesas bus visiškai automatizuotas. Įrengti dujų nuotėkio analizatoriai, matuojama dujų sudėtis. Siekiant užtikrinti biologinio proceso gyvybingumą biodujų jėgainėje bus įrengta laboratorija. Tai leis maksimaliai sumažinti į aplinkos orą išsiskiriančius teršalus bei kvapus. Biodujų gavyba iš mėšlo bei srutų hermetiškuose bioreaktoriuose šiuo metu yra viena pažangiausių technologijų skirtų aplinkos užterštumo mažinimui cheminėmis ir biologinėmis medžiagomis bei kvapais. Perdirbtos biodujų jėgainėje srutos bei mėšlas į trąšas leis ūkininkų laukus tręšti bekvapėmis ir geriau pasisavinamomis trąšomis. Tai smarkiai sumažins nemalonius kvapus sklindančius laukų tręšimo sezono metu. Biodujų jėgainėje vykstantis technologinis procesas susidės iš šių etapų: 1) žaliavos (mėšlo bei srutų) transportavimo ir padavimo į bioreaktorių; 2) biodujų gamybos bioreaktoriuose; 3) biodujų saugojimo ir panaudojimo šilumos generavimui ir elektros gamybai kogeneraciniame įrenginyje; 4) gautų trąšų laikinas saugojimas. Preliminarūs žaliavų tiekėjai: IĮ Rasarta (Migonų k., Kaišiadorių r.) - preliminarus kiekis 800 t/metus; ūkininkas Giedrius Baranauskas (Baltromiškės k., Jonavos r.) - 800 t/metus; ūkininkas Ritutis Tamošiūnas (Pakertų k., Žiežmarių sen., Kaišiadorių r.) - 800 t/metus; AB „Zelvė“ - 5000 t/metus; AB „Kaišiadorių paukštynas“ - 10000 t/metus; UAB „Norsvin Lietuva“ (Mūro Strėvininkų k., Žiežmarių sen., Kaišiadorių r.) - 7000 t/metus (srutos). Biodujų jėgainės eksploatacijos metu nenumatytas gamybinių nuotekų susidarymas. Buitinės nuotekos bus surenkamos ir nuvedamos į biologinį valymo įrenginį. Apvalytos nuotekos bus surenkamos į 20 m³ rezervuarą (talpą) bei išvežamos pagal sutartis. Sąlyginai švarios lietaus nuotekos nuo pastatų stogų surenkamos išorės lietvamzdžių pagalba ir nuvedamos į gamtinę aplinką be valymo. Paviršinės nuotekos, nuo kietųjų dangų, prieš jas išleidžiant į gamtinę aplinką, bus valomos naftos produktų gaudyklėje. Vykdamas biodujų gamybos veiklą numatomi du stacionarūs organizuoti aplinkos oro taršos šaltiniai: kogeneracinio įrenginio kaminas (Nr.001) ir avarinis fakelas (Nr.002). Iš taršos šaltinių į aplinkos orą bus išmetama: anglies monoksidas, azoto dioksidas bei sieros dioksidas. Statybos metu susidariusias atliekas numatoma tvarkyti vadovaujantis Statybinių atliekų tvarkymo taisyklių reikalavimais. Komunalinės atliekos, pakuotės ir antrinės žaliavos statybos metu numatomos rūšiuoti ir tvarkyti pagal Atliekų tvarkymo taisyklių reikalavimus. Kitos biodujų jėgainės veiklos metu susidaranti atliekos nustatyta tvarka bus atiduodamos atliekų tvarkymu užsiimančiom įmonėm.

Galutinės atrankos išvados 9 punkte Agentūra paaikškino pagrindinius motyvus, kodėl neprivalomas poveikio aplinkai vertinimas, argumentuodama: 1) planuojama ūkinė veikla atitinka Kaišiadorių rajono bendrojo plano sprendinius, planuojama vieta patenka į pramonės ir sandėliavimo objektų teritorijas ir atitinka žemės sklypo esamą naudojimo paskirtį, kurioje galima planuojamos ūkinės veiklos pobūdžio (pramoninė) veikla; 2) planuojama vieta nepatenka į saugomas ir Europos ekologinio tinklo „Natūra 2000“ teritorijas, artimiausia „Natūra 2000“ tinkle esanti teritorija – Strėvininkų miškas – už 4,8 km. Įvertinus planuojamos ūkinės veiklos vietą ir atstumus iki saugomos teritorijos ūkinės veiklos poveikis saugomoms bei „Natūra 2000“ teritorijoms nenumatomas; 3) mėšlo apdorojimas anaerobiniu būdu yra vienas iš pažangiausių būdų mažinti aplinkos užterštumą cheminėmis, biologinėmis medžiagomis ir kvapais. Biodujų gamybai naudojant pažangiausias technologijas bus kiek įmanoma sumažintas į aplinkos orą išmetamų teršalų kiekis, kvapų susidarymas ir triukšmo lygis; 4) teršalų sklaidos skaičiavimai atlikti naudojantis atmosferos užterštumo skaičiavimo programa AERMOOD View parodė, kad išmetamų teršalų koncentracijos aplinkos ore neviršys nustatytų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir sveikatos apsaugos ministro 2007 m. birželio 1 d. įsakymu Nr. D1-329/V-469 „Dėl teršalų, kurių kiekis aplinkos ore ribojamas pagal Europos Sąjungos kriterijus, sąrašo ir teršalų, kurių kiekis aplinkos ore ribojamas pagal nacionalinius kriterijus, sąrašo ir ribinių aplinkos oro užterštumo verčių patvirtinimo“ ribinių verčių; 5) pastačius biodujų jėgainę, energija bus gaminama iš atsinaujinančiu energijos šaltinių, tokiu būdu kituose energijos gamybos objektuose bus taupomas iškastinis kuras (gamtinės dujos, mazutas); 6) buitinės

nuotekos iš sanitarinių prietaisų bus surenkamos ir nuvedamos į biologinį valymo įrenginį. Apvalytos nuotekos bus surenkamos 20 m³ talpoje bei išvežamos pagal sutartis. Sąlyginai švarios lietaus nuotekos nuo pastatų stogų surenkamos išorės lietvamzdžių pagalba ir nuvedamos į gamtinę aplinką be valymo. Paviršinės nuotekos nuo kietųjų dangų, prieš jas išleidžiant į gamtinę aplinką, bus apvalomos naftos produktų gaudyklėje; 7) aplinkos tarša atliekomis nenumatoma, kadangi visas veiklos metu susidarysiančias atliekas numatoma perduoti atliekas tvarkančioms įmonėms; 8) suinteresuotos visuomenės ir Kauno visuomenės sveikatos centro keliami klausimai ir prieštaravimai dėl planuojamos ūkinės veiklos yra susiję su poveikiu visuomenės sveikatai, kuris gali būti išsamiai įvertintas atliekant poveikio visuomenei vertinimo procedūras. Planuojamos ūkinės veiklos užsakovas, atlikdamas atrankos dėl planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procedūras, kartu atlieka atskiras poveikio visuomenės sveikatai vertinimo procedūras, kurių metu bus papildomai išnagrinėtas galimas poveikis visuomenės sveikatai ir nustatyta sanitarinė apsaugos zona, Planuojama veikla galės būti vykdoma tik atlikus minėtas procedūras ir nustačius, kad visuomenės sveikatai reikšmingo poveikio nebus.

Pareiškėja, Kaišiadorių rajono savivaldybė, Kauno visuomenės sveikatos centras nesutinka su Galutinės atrankos išvada, teigdami, kad bendrovės „Inovacijų valdymas“ planuojamai ūkinei veiklai būtinas poveikio aplinkai vertinimas. Jų teigimu, Galutinė atrankos išvada yra nemotyvuota, neatitinka individualiam teisės aktui keliamų reikalavimų, neatitinka teisės aktų reikalavimų, t. y. nėra nurodytų konkrečių teisės normų ir aplinkybių dėl poveikio aplinkai vertinimo neprivalomumo.

Todėl teismui svarbu nustatyti, ar Agentūra priimdama Galutinę atrankos išvadą nepažeidė teisėtumo principo, pagal kurį reikalaujama, kad viešojo administravimo subjektai savo veikla nepažeistų teisės aktų reikalavimų, kad jų sprendimai būtų pagrįsti, o sprendimų turinys atitiktų teisės normų reikalavimus.

Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo (PAV įstatymas) 4 straipsnyje įtvirtinti poveikio aplinkai vertinimo tikslai, t. y. nustatyti, apibūdinti ir įvertinti galimą tiesioginį ir netiesioginį planuojamos ūkinės veiklos poveikį visuomenės sveikatai, gyvūnijai ir augalijai, dirvožemiui, žemės paviršiui ir jos gelmėms, orui, vandeniui, klimatui, kraštovaizdžiui ir biologinei įvairovei, socialinei ekonominei aplinkai ir materialinėms vertybėms, nekilnojamoms kultūros vertybėms bei šių aplinkos komponentų tarpusavio sąveikai; 2) sumažinti planuojamos ūkinės veiklos neigiamą poveikį visuomenės sveikatai ir kitiems šio straipsnio 1 punkte išvardytiems aplinkos komponentams arba šio poveikio išvengti; nustatyti, ar planuojama ūkinė veikla, įvertinus jos pobūdį ir poveikį aplinkai, leistina pasirinktoje vietoje (1–3 punktai). Tokius tikslus užtikrina ir 1985 m. birželio 27 d. Tarybos direktyvos 85/337/EEB dėl tam tikrų valstybės ir privačių projektų poveikio aplinkai vertinimo, su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/31/EB (toliau – ir PAV direktyva), 5 ir 7 konstatuojamosios dalys, 2 str. 1 d., 3 str.). PAV direktyvos nuostatos nacionalinėje teisėje *inter alia* yra įgyvendinamos Įstatyme, kurio 3 straipsniu kompetentinga aplinkosaugos institucija įpareigojama atlikti poveikio aplinkai vertinimą, kuriame reikia aprašyti tiesioginį ir netiesioginį projekto poveikį šio straipsnio pirmose trijose įtraukose išvardytiems veiksniams ir jų tarpusavio sąveikai. Kaip nurodyta tos pačios direktyvos 2 straipsnio 1 dalyje, šis vertinimas turi būti atliktas iki tol, kol bus gautas leidimas įgyvendinti projektą, dėl kurio buvo pateiktas prašymas (Teisingumo Teismo 2011 m. kovo 3 d. sprendimo byloje Komisija prieš Airiją, C-50/09, 36 p.). Šios direktyvos 2 straipsnio 1 dalis būtina turi būti suprantama kaip reiškianti, kad, pareiškėjui nepateikus prašymo ir vėliau negavus reikalaujamo leidimo bei iš anksto neatlikus poveikio aplinkai vertinimo, kai to reikalauja, jis negali pradėti su aptariamu projektu susijusių darbų nepažeisdamas PAV direktyvos reikalavimų (Teisingumo Teismo 2008 m. liepos 3 d. sprendimo byloje Komisija prieš Airiją, C-215/06, 51 p.). Valstybės narės privalo PAV direktyvą įgyvendinti taip, kad būtų visiškai įvykdyti jos reikalavimai (Teisingumo Teismo 2009 m. gruodžio 10 d. sprendimo byloje Umweltanwalt, C-205/08, 52 p. ir jame nurodytą šio teismo praktiką). Todėl Agentūra atsižvelgdama tiek į Įstatymo, tiek į PAV direktyvos siekiamus tikslus pagal suteiktą kompetenciją turi atlikti poveikio aplinkai vertinimą.

PAV įstatymo 7 straipsnio 4 dalyje nustatyta, kad atranka atliekama remiantis planuojamos ūkinės veiklos organizatoriaus (užsakovo) ar poveikio aplinkai vertinimo dokumentų rengėjo pateikta informacija apie vietą, kurioje numatoma planuojama ūkinė veikla, bei informacija, apibūdinančia

planuojamą ūkinę veiklą (veiklos mastas, naudojamos technologijos bei medžiagos, gamtinių išteklių naudojimas, pavojingų medžiagų naudojimas, atliekų susidarymas, jų tvarkymas, tarša ir trukdžiai, galima sąveika su kita planuojama ūkine veikla, avarijų tikimybė ir jų prevencija); 5 dalyje nustatyta, kad atsakinga institucija, atsižvelgdama į planuojamos ūkinės veiklos mastą, pobūdį ar vietos ypatumus, gali pareikalauti iš planuojamos ūkinės veiklos organizatoriaus (užsakovo) ar poveikio aplinkai vertinimo dokumentų rengėjo papildomos informacijos, reikalingos atrankai atlikti. Tokiais atvejais planuojamos ūkinės veiklos organizatorius (užsakovas) ar poveikio aplinkai vertinimo dokumentų rengėjas papildo informaciją atrankai atlikti ir pakartotinai teikia ją atsakingai institucijai, kuri pateikia išvadą šio straipsnio 7 dalyje nustatyta tvarka. Atsakinga institucija atlieka atranką ir priima išvadą, ar privaloma atlikti poveikio aplinkai vertinimą, remdamasi šio straipsnio 4 ir 5 dalyse nurodyta informacija bei atsižvelgusi į vietovės, kurią planuojama ūkinė veikla gali paveikti, jautrumą aplinkosaugos požiūriu, ekosistemos savybes, kraštovaizdį, žemėnaudos pobūdį, vietovės infrastruktūrą, gamybos objektų sutelkimą, santykinį gamtinių išteklių kiekį, kokybę ir regeneracijos galimybes, natūralios aplinkos atsparumą, ypatingą dėmesį atkreipdama į saugomas teritorijas, taip pat į Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijos gamtosauginius tikslus, tankiai apgyvendintas teritorijas, pelkes, miškus, apsaugines zonas, vykdytos aplinkos stebėsenos duomenų analizę, teritorijas, kuriose jau viršytas leistinas užterštumo lygis ar kurios vertingos istoriniu, kultūriniu arba archeologiniu aspektu; galimą planuojamos ūkinės veiklos poveikį visuomenės sveikatai, gyvūnijai, augalijai, dirvožemiui, vandeniui, orui, klimatui, kraštovaizdžiui, materialinėms vertybėms, kultūros paveldui ir visų šių veiksnių sąveikai, ypatingą dėmesį atkreipdama į galimą poveikio mastą, tarpvalstybinį poveikį, poveikio kompleksškumą, jo tikimybę, trukmę, dažnumą ir grįžtamumą bei teritorijos ir populiacijos dydį (PAV įstatymo 6 straipsnio 1, 2 dalys). Taigi, PAV įstatymas konkrečiai nustato, ką Agentūra turi įvertinti, sprenddama, ar privaloma atlikti poveikio aplinkai vertinimą. Atranka turėjo būti atlikta vadovaujantis PAV įstatymo 2 priedo 11.2 ir 11.20 punktais, t. y. 11.2. nepavojingų atliekų naudojimas energijai gauti ar šalinimas, išskyrus 1 priedo 9.7 punkte nurodytą veiklą ir pavojingų atliekų šalinimas ar naudojimas, išskyrus 11.20.1. 1 priedo 9.6 punkte nurodytą veiklą.

PAV įstatymo 7 straipsnio 9 dalyje nustatyta, kad suinteresuota visuomenė per 20 darbo dienų nuo atrankos išvados paskelbimo dienos turi teisę Aplinkos ministerijos nustatyta tvarka teikti atsakingai institucijai pasiūlymus persvarstyti atrankos išvadą, šio straipsnio 10 dalyje nustatyta, kad planuojamos ūkinės veiklos organizatorius (užsakovas), poveikio aplinkai vertinimo dokumentų rengėjas, poveikio aplinkai vertinimo subjektai per 10 darbo dienų nuo atrankos išvados gavimo dienos turi teisę pateikti atsakingai institucijai motyvuotą prašymą persvarstyti atrankos išvadą.

Pagal PAV įstatymo 2 straipsnio 10 dalį, suinteresuota visuomenė – visuomenė, kurią daro arba gali daryti poveikį sprendimai, veiksmai ar neveikimas poveikio aplinkai vertinimo srityje arba kuri yra suinteresuota poveikio aplinkai vertinimo procesu. Pagal šią apibrėžtį asociacijos ir kiti viešieji juridiniai asmenys (išskyrus valstybės ar savivaldybės, jų institucijų įsteigtus juridinius asmenis), kurie įsteigti teisės aktų nustatyta tvarka ir skatina aplinkos apsaugą, visais atvejais laikomi suinteresuotais asmenimis. Visuomenė – vienas arba keli fiziniai ar juridiniai asmenys bei jų organizacijos, asociacijos ar grupės (PAV įstatymo 2 straipsnio 11 dalis). Poveikio aplinkai vertinimo proceso dalyviais, be kita ko yra ir visuomenė (PAV įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 5 punktas).

Bendruomenės „Pakertai“, kaip poveikio aplinkai vertinimo proceso dalyvio, interesai dėl turimo nekilnojamojo turto (sodybos, esančios Bulotų bei Pakertų kaimuose, Žiežmarių sen., artimiausia sodyba apie 200 m. nuo planuojamos ūkinės veiklos vietos), teismo vertinimu, pažeidžiami ir bendruomenė turi teisę ginti galimai pažeistas teises ar teisėtus interesus Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 5, 22 straipsnio 1 dalies pagrindu.

Pagal Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – ir LVAT) formuojamą praktiką, Galutinėje atrankos išvadoje turi būti atsižvelgta į subjektų, kurie kreipėsi su prašymais persvarstyti atrankos išvadą, argumentus (pvz. LVAT 2014 m. liepos 17 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A-556-1424-14).

Nagrinėjamu atveju PAV proceso subjektai, t. y. bendruomenė „Pakertai“, Kaišiadorių rajono savivaldybė, Kauno visuomenės sveikatos centras, Seimo nariai Mantas Adomėnas, Aurelija Stancikienė, Paulius Saudargas prašymuose ir raštuose pateikė pastabas ir pasiūlymus, į kuriuos

bendrovė „Inovacijų valdymas“ ar Agentūra nėra atsakiusi. Galutinėje išvadoje pateikti motyvai dėl neprivalomo PAV bendrovės „Inovacijų valdymas“ planuojamai veiklai nebuvo detalai ir išsamiai įvertinti. Bendrovė „Inovacijų valdymas“ Agentūrai, atrankoje dalyvaujantiems subjektams pateikė papildomą informaciją. Galutinėje atrankos išvadoje neatsispaudė, kaip buvo įvertinta papildoma pareiškėjų ir kita suinteresuotos visuomenės pateikta informacija, joje neįvertinta ir nenurodyta, kokios aplinkybės paneigia pastabose bei pasiūlymuose keliamas abejones dėl to, ar šiuo atveju neprivalo būti atliekamas poveikio aplinkai vertinimas. Galutinėje atrankos išvadoje tik išvardijami pateikti suinteresuotų asmenų pateikti prašymai bei nurodoma, kad aplinkos tarša atliekomis nenumatoma, suinteresuotos visuomenės ir Kauno visuomenės sveikatos centro keliami klausimai ir prieštaravimai dėl planuojamos ūkinės veiklos yra susiję su poveikiu visuomenės sveikatai, kuris gali būti išsamiai įvertintas atliekant poveikio visuomenei vertinimo procedūras, kartu atlikus atskiras poveikio visuomenės sveikatai vertinimo procedūras, kurių metu bus papildomai išnagrinėtas galimas poveikis visuomenės sveikatai ir nustatyta sanitarinė apsaugos zona, planuojama veikla galės būti vykdoma tik atlikus minėtas procedūras ir nustačius, kad visuomenės sveikatai reikšmingo poveikio nebus.

Privalomos PAV atrankos reikalavo proceso dalyviai – visuomenė, Kaišiadorių rajono savivaldybė ir administracija bei Kauno visuomenės sveikatos centras prašė persvarstyti Atrankos išvadą dėl galimo reikšmingo poveikio visuomenės sveikatai ir aplinkai, dėl sanitarinių apsaugos zonų (toliau – ir SAZ) nenustatymo.

Metodinių nurodymų 10 punkte nustatyta, kad atsakinga institucija, remdamasi planuojamos ūkinės veiklos organizatoriaus (užsakovo) ar poveikio aplinkai vertinimo dokumentų rengėjo pagal 8 ir 9 punktus pateikta informacija, užpildo 2 priedą. Metodinių nurodymų 11 punkte nustatyta, kad atsakinga institucija, remdamasi planuojamos ūkinės veiklos organizatoriaus (užsakovo) ar poveikio aplinkai vertinimo dokumentų rengėjo pateikta informacija, 2 priede pateikta informacija, argumentais, priima Atrankos išvadą, ar privaloma atlikti konkrečios veiklos poveikio aplinkai vertinimą, ir nurodo pagrindinius motyvus, kuriais buvo remiamasi priimant šią išvadą. Metodinių nurodymų 12 punkte nustatyta, kad tais atvejais, kai atsakinga institucija kartu su poveikio aplinkai vertinimo proceso dalyviais persvarsto Atrankos išvadą pagal planuojamos ūkinės veiklos organizatoriaus (užsakovo), poveikio aplinkai vertinimo subjektų motyvuotus prašymus ar suinteresuotos visuomenės pasiūlymus, ji parengia galutinę Atrankos išvadą. Metodinių nurodymų 13 punkte nustatyta, kad atsakinga institucija, rengdama galutinę Atrankos išvadą, pakartotinai išnagrinėja planuojamos ūkinės veiklos organizatoriaus (užsakovo) ar poveikio aplinkai vertinimo dokumentų rengėjo pateiktą Atrankos informaciją, 2 priedą, įvertina Atrankos išvados persvarstymo išvadas ir poveikio aplinkai vertinimo subjektų išvadas (jeigu tokios buvo pateiktos). Iš Agentūros pateiktų duomenų matyti, kad persvarstant Atrankos išvadą nebuvo argumentuotai įvertinti visuomenės prašymai persvarstyti Atrankos išvadą.

Nagrinėjamu atveju bendrovės „Inovacijų valdymas“ planuojama ūkinė veikla - biodujų jėgainės statyba, numatoma statyti Kaišiadorių r. sav., Žiežmarių apyl. sen., Bulotų k. žemės sklypo (kadastrinis Nr.4938/0005:40 Pakertų k. v.), bendras plotas 1,3000 ha, paskirtis – kita, naudojimo būdas - pramonės ir sandėliavimo objektų teritorijos. Nuo planuojamos veiklos sklypo iki artimiausių pavienių apie 0,2 km. Artimiausia gyvenamoji teritorija - Pakertų kaimas, nuo planuojamo sklypo nutolęs 0,5 km, Žalvarinių kaimas nutolęs 1,0 km, Žiežmarių miestelis - 1,2 km. Artimiausias naudingų iškasenų telkinys yra 2,5 km Strėvos žemės gelmių telkinys, sklypo dalis (1,02970 ha) patenka į Bulotų tvenkinio apsaugos zoną. Bulotų tvenkinys, nuo planuojamo sklypo nutolęs 85 metrus, Kertaus upelis - 170 m. Artimiausias valstybinės reikšmės miškas - nutolęs 1,5 km į vakarus. Artimiausias kultūros paveldo objektas - Žiežmarių buv. Dvaro sodybos fragmentai, nuo planuojamos veiklos vietos nutolę 1,7 km.

Ūkinės veiklos aprašyme nurodoma, kad biodujų jėgainėje numatoma elektros energijos gamyba (6132 MWh/metus) iš biodujų, biodujų žaliavai naudojant vištų mėšlą (16881t/metus) bei kiaulių srutas (7000 t/metus). Siekiant minimaliai įtakoti aplinką žaliavos į įmonę bus atvežamos dengtu autotransportu (65.43 t/parą), kur bus supilamos į hidrolizės talpas. Iš hidrolizės talpų, uždara sistema siurblio pagalba, žaliava dozuojama fermentatorių, kuriame išgaunamos biodujos. Iš čia biodujos bus paduodamos į kogeneracinį įrenginį (2.0 MW), kuriame bus gaminama elektros energija

(0,7 MWLeL). Panaudota žaliava iš fermentatoriaus bus paduodama į separatorių, kuriame bus atskiriama skysta (17,5 t/parą) ir tiršta (36,6 t/parą) frakcija. Nudujinta žaliava yra aukštos kokybės trąša. Tirštoji frakcija bus sandėliuojama uždarame sandėlyje (13380 t/metus), skystoji - uždaroje lagūnoje (6395 t/metus). Tiršta bei skysta frakcija bus fasuojama į hermetišką tarą ir parduodamos kaip trąšos. Techninės profilaktikos bei įrangos gedimo metu biodujos bus deginamos fakele. Biodujų jėgainės eksploatacijos metu nenumatyta gamybinių nuotekų susidarymas. Buitinės nuotekos bus surenkamos ir nuvedamos į biologinį valymo įrenginį. Apvalytos nuotekos bus surenkamos į 20 m³ rezervuarą (talpą) bei išvežamos pagal sutartis. Sąlyginai švarios lietaus nuotekos nuo pastatų stogų surenkamos išorės lietvamzdžių pagalba ir nuvedamos į gamtinę aplinką be valymo. Paviršinės nuotekos, nuo kietųjų dangų, prieš jas išleidžiant į gamtinę aplinką, bus valomos naftos produktų gaudyklėje. Vykdamas biodujų gamybos veiklą numatomi du stacionarus organizuoti aplinkos oro taršos šaltiniai: kogeneracinio įrenginio kaminas (Nr.001) ir avarinis fakelas (Nr.002). Iš taršos šaltinių į aplinkos orą bus išmetama: anglies monoksidas, azoto dioksidas bei sieros dioksidas.

Kokie yra galimi pavojai bendrovei „Inovacijų valdymas“ vykdamas planuojamą veiklą numatytame pastate ir žemės sklypo teritorijoje, nėra duomenų, kuri iš bendrovių įvykus avarijai būtų atsakinga. Atrankos informacijoje neišnagrinėtas biologinių teršalų susidarymas, jų orientacinis kiekis, kaip nustatyta Metodiniuose nurodymuose. Todėl ūkio veiklos vykdytoja UAB „Inovacijų valdymas“ pateikė neišsamią informaciją apie galimų kvapų patekimą į aplinką, galimas avarijas, kurios turėtų galimą reikšmingą poveikį visuomenės sveikatai ir aplinkai, taip pat nenumatė visuomenei galimos kompensavimo tvarkos priemonių dėl galimo neigiamo poveikio aplinkai ir visuomenės sveikatai. Šių aplinkybių Agentūra neįvertino, tik konstatavo, kad aplinkos tarša atliekomis nenumatoma, suinteresuotos visuomenės ir Kauno visuomenės sveikatos centro keliami klausimai ir prieštaravimai dėl planuojamos ūkinės veiklos yra susiję su poveikiu visuomenės sveikatai, kuris gali būti išsamiai įvertintas atliekant poveikio visuomenei vertinimo procedūras, kartu atlikus atskiras poveikio visuomenės sveikatai vertinimo procedūras, kurių metu bus papildomai išnagrinėtas galimas poveikis visuomenės sveikatai ir nustatyta sanitarinė apsaugos zona, planuojama veikla galės būti vykdoma tik atlikus minėtas procedūras ir nustačius, kad visuomenės sveikatai reikšmingo poveikio nebus.

Priimdama Galutinę atrankos išvadą Agentūra neįvertino aukščiau išdėstytų aplinkybių: planuojamos ūkinės veiklos galimo poveikio aplinkai kriterijų (galimas poveikis gyvenamajai, rekreacinei, visuomenei aplinkai dėl fizikinės taršos ir kvapų; galimą poveikį žemei ir dirvožemiui dėl numatomų didelės apimties darbų, kurie gali sukelti dirvožemio teršimą; galimą poveikį vandens telkinių naudojimo rekreacijai; galimą poveikį aplinkos orui (dėl padidėjusio transporto srauto, planuojamos katilines išmetamų teršalų); urbanizuotas teritorijas, esamus statinius ir šių teritorijų ir statinių atstumus nuo planuojamos ūkinės veiklos vietos; planuojamos ūkinės veiklos vieta natūralių biotopų, kraštovaizdžio atžvilgiu; didžioji dalis sklypo (1,02979 ha iš 1,3000 ha), kuriame planuojama veikla, patenka į Bulotų tvenkinio paviršinio vandens apsaugos zoną; bendrovė „Inovacijų valdymas“ planuoja vežti mėšlą iš tiekėjų IĮ Rasarta (Migonų k., Kaišiadorių r.) - preliminarus kiekis 800 t/melus; ūkininkas Giedrius Baranauskas (Baltromiškės k., Jonavos r.) - 800 t/metus; ūkininkas Ritutis Tamošiūnas (Pakertų k., Žiežmarių sen., Kaišiadorių r.) - 800 t/metus; AB „Zelvé“ - 5000 t/metus; AB „Kaišiadorių paukštynas“ - 10000 t/metus; UAB „Norsvin Lietuva“ (Mūro Strėvininkų k., Žiežmarių sen., Kaišiadorių r.) - 7000 t/metus (srutos), tačiau Agentūra nepatikrino pateiktos informacijos teisingumo. Teismas laiko, kad Agentūra turėjo įvertinti planuojamą ūkinę veiklą, t. y. mėšlo, srutų laikymą bei planuojamos ūkinės veiklos vietą – Bulotų kaimo teritorija, ir išnagrinėti alternatyvias vietas.

Bendrovė „Inovacijų valdymas“ Atrankos informacijoje nenagrinėjo numatomų alternatyvių planuojamos ūkinės veiklos vietų; veiklos organizatorius neįvertino turimo pastato ir žemės sklypo teritorijos plotų dėl galimybės vienu metu laikyti ir tvarkyti (mėšlą, srutas, maišyti, keisti būseną ir sudėtį) biodujų žaliavai naudojamą vištų mėšlą (16 881 t/metus), kiaulių srutas (7000 t/metus), atvežant (65.43 t/parą), neįvertino srutų patekimo į nuotekas, įskaitant paviršines, ir jų galimo poveikio biologinių nuotekų valyklos darbui, požeminiam vandeniui, Bulotų tvenkiniui, Kertaus upeliui (1 t., b. l. 171-172).

Teismo vertinimu, Agentūra turėjo pareigą ne tik formaliai Galutinėje atrankos išvadoje įvertinti PAV dalyvių prašymus persvarstyti, bet detaliam įvertinti ir nesant pagrindo į tokius prašymus atsižvelgti, argumentuoti juos atmesti. Agentūra, kaip atsakingoji poveikio aplinkai vertinimo institucija, turėjo, esant abejonių dėl Atrankos išvadų, atlikti išsamų pateiktų prašymų vertinimą. Atrankos medžiagoje (1 t., b. l. 150-197, 2 t., b. l. 1-27, 31-70), kurią pateikė bendrovė „Inovacijų valdymas“, yra išnagrinėtas ir įvertintas poveikis aplinkai, pateikti skaičiavimai, aprašyta esama būklė ir numatomos reikalingos priemonės veiklai vykdyti, išsamiai išnagrinėti PŪV technologiniai procesai ir pajėgumai; žaliavų (mėslo, srutų), cheminių medžiagų ir preparatų (mišinių) naudojimas, nuotekų susidarymas, cheminės, fizikinės, biologinės taršos susidarymas, planuojamos ūkinės veiklos pažeidžiamumo rizika dėl ekstremalių įvykių (gaisrų, didelių avarių, nelaimių ir kt.), tačiau ne bendrovė „Inovacijų valdymas“, o atsakovas turi diskreciją vertinti ir spręsti dėl PAV privalomumo. Taigi, negali būti atrankos metu remiamasi tik bendrovės „Inovacijų valdymas“ pateikta informacija ar jos išdėstytais argumentais dėl PAV subjektų pastabų, pačiam atsakovui neatlikus jokio pateiktų pastabų vertinimo.

Teismas konstatuoja, kad ne planuojamos ūkinės veiklos vykdytoja bendrovė „Inovacijų valdymas“, o Agentūra galutinėje atrankos išvadoje turėjo pareigą tinkamai motyvuoti ir argumentuoti pateiktus prašymus ir pasiūlymus dėl Atrankos išvados persvarstymo. Priešingu atveju būtų betikslis tokios išvados persvarstymas, jei teiktos išvados ir argumentai būtų nevertinami arba vertinami taip, kad juos pateikę subjektai galėtų įvertinti tokio vertinimo pagrįstumą. Be to, Galutinė atrankos išvada turi būti priimama apsvarsčius ir įvertinus pirminės atrankos išvados teisingumą (Įstatymo 7 straipsnis 11 d.), todėl joje turėtų būti pateikta papildoma argumentacija dėl daromos išvados apie poveikio aplinkai neprivalomo vertinimo atlikimo (LVAT 2014 m. liepos 17 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A⁵⁵⁶-1424-14).

Ginčijamoje Galutinėje atrankos išvadoje nėra nurodyta, kokie reikšmingi argumentai ir aplinkybės buvo nustatytos, kuriomis vadovaujantis konstatuota, kodėl PAV yra neprivalomas. Taigi, sutiktina su pareiškėjų skundų argumentais, kad tokia išvada laikytina nemotyvuota Įstatymo 7 straipsnio 4 ir 5 dalių, 6 dalies 1 ir 2 punktų bei 13 dalies prasme dėl PAV aplinkai vertinimo neprivalomumo, objektyviai neįvertintos ginčo aplinkybės, neišanalizuotas ginčo atrankos procedūros metu pareiškėjų pateiktų pastabų turinys. Be to, Galutinėje atrankos išvadoje neatsispindi, kaip įvertintas Kauno visuomenės sveikatos centro 2015 m. gruodžio 11 d. raštas, Kaišiadorių rajono savivaldybės ir administracijos raštai pervarstyti Atrankos išvadą (1 t., b. l. 70-73). Tai, kad Galutinėje atrankos išvadoje 8 punkte yra nurodyta apie pastabų ir pasiūlymų, kad planuojant ūkinę veiklą, užsakovas prieš gaunant leidimą ūkinei veiklai privalo atlikti poveikio visuomenės sveikatai vertinimo procedūras. Teismo vertinimu, tokios išvados negalima vertinti, kaip argumentuotos ir tinkamai motyvuotos. Kauno visuomenės sveikatos centro nesutikimas buvo pareikštas šiame etape, todėl šiame etape ir turėjo būti įvertintas. Akivaizdu, kad liko neįvertintas Kauno visuomenės sveikatos centro argumentas, jog turi būti atsižvelgta į galimą poveikį vandens telkinių naudojimo rekreacijai; galimą poveikį aplinkos orui (dėl padidėjusio transporto srauto, planuojamos katilinės išmetamų teršalų); į tai, kad didžioji dalis sklypo (1,02979 ha iš 1,3000 ha), kuriame planuojama veikla, patenka į Bulotų tvenkinio paviršinio vandens apsaugos zoną, be to, liko neįvertintas Kaišiadorių rajono savivaldybės argumentas dėl sanitarinės apsaugos zonos nustatymo.

Pažymėtina, kad LVAT, formuodamas vieningą praktiką administracinėse bylose, ne kartą yra pažymėjęs, kad Viešojo administravimo įstatymo 8 straipsnio nuostatos reiškia, jog viešojo administravimo subjekto priimtame individualiame teisės akte turi būti nurodomi pagrindiniai faktai, argumentai ir įrodymai, pateikiamas teisinis pagrindas, kuriuo viešojo administravimo subjektas rėmėsi priimdamas administracinį aktą; motyvų išdėstymas turi būti adekvatus, aiškus ir pakankamas. Ši teisės norma siejama su teisėtumo principu, pagal kurį reikalaujama, kad viešojo administravimo subjektai savo veikla nepažeistų teisės aktų reikalavimų, kad jų sprendimai būtų pagrįsti, o sprendimų turinys atitiktų teisės normų reikalavimus (LVAT administracinės bylos Nr. A⁷⁵⁶-700/2008, Nr. A⁷⁵⁶-422/2009 ir kt.). Sprendimo priėmimo faktinis pagrindas ir individuali argumentacija turi būti žinomi ne tik viešojo administravimo subjektui, priimančiam sprendimą, bet ir asmeniui, kurio atžvilgiu jis priimamas. Individualus administracinis aktas paprastai turi būti toks, kad iš jo būtų galima suprasti visuomeninių santykių esmę, subjektus, dalyvaujančius šiuose santykiuose, būtų aiškus jų

visuomeninių santykių teisinis kvalifikavimas. Visiškai nesilaikant minėtų nuostatų ar laikantis tik iš dalies, pavyzdžiui, neįvardijant kokiais teisės aktais remiantis ginčijamas administracinis aktas yra priimamas, paprastai kyla pagrįsta abejonė dėl tokio administracinio akto teisėtumo bei pagrįstumo, įgalinanti teismą, nagrinėjantį tokią bylą, skundžiamą viešojo administravimo subjekto individualų administracinį aktą panaikinti (LVAT administracinės bylos Nr. A⁵⁵⁶-1898/2008, Nr. A⁵⁵⁶-1424/2014 ir kt.). Įstatymo 7 straipsnio 13 dalis įpareigoja atsakingą instituciją, išnagrinėjus visų poveikio aplinkai vertinimo subjektų išvadą, per 5 darbo dienas priimti galutinę motyvuotą atrankos išvadą, ar privaloma atlikti poveikio aplinkai vertinimą.

Atsižvelgus į šias aplinkybes, ginčo klausimą reglamentuojančius teisės aktus, teismas daro išvadą, kad Galutinė atrankos išvada neatitinka VAI 8 straipsnio 1 dalyje individualiam administraciniam aktui keliamų reikalavimų, todėl naikinama. Atsižvelgęs į tai, teismas byloje nebevertina kitų pareiškėjų ir trečiojo suinteresuoto asmens išdėstytų argumentų, nes tai nebeteri reikšmės bylos baigčiai.

Atkreiptinas dėmesys, kad Teisingumo Teismo praktikoje tik išimtiniais atvejais pripažįstama, kad planuojamą ūkinę veiklą galima vykdyti be PAV (pvz. 1996 m. spalio 24 d. Teisingumo Teismo sprendimas; Aannemersbedrijf P.K. Kraaijeveld BV ir kt. prieš Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland).

Pažymėtina, kad viešojo administravimo institucija (Agentūra) turi tinkamai pateikti, informuoti bei paaiškinti savo sprendimus visuomenei. Teismo vertinimu, tai nebuvo atlikta nagrinėjamoje byloje. Teismo nuomone, kai PAV procedūros metu buvo pateikta tiek abejonų dėl institucijos priimto sprendimo pagrįstumo, turi būti taikomas nuosaikumo būdas – privaloma PŪV atlikti PAV. Viešieji ir privatieji interesai turi būti įvertinti visapusiškai ir objektyviai būtent prieš pradėdant vykdyti planuojamą ūkinę veiklą.

Trečiasis suinteresuotas asmuo UAB „Inovacijų valdymas“ argumentavo, kad projekto vykdymo eigoje bus gaunami visi reikiami leidimai ir sutikimai, leidžiantys pradėti planuojamą ūkinę veiklą. Tačiau teismo nuomone, leidimai veiklai nepatenka į gamtos apsaugos sritį ir tai nėra argumentas, kad šiuo metu PAV nereikia atlikti. Būtent dėl šios priežasties atsakovo veiksmai, vertinant PAV atlikimo būtinumą, turi būti labai atsakingi, aiškiai ir profesionaliai argumentuoti, šalinant bet kokias abejones dėl jų išsamumo.

Kadangi Galutinės atrankos išvadoje Agentūra nevertino Kaišiadorių rajono savivaldybės ir administracijos, bendrovės „Pakertai“ raštuose ir prašymuose išdėstytų pastabų ir pasiūlymų dėl planuojamos ūkinės veiklos PAV būtinumo bei neatsakė dėl Kauno visuomenės sveikatos centro prašymo persvarstyti Atrankos išvadą, tai minėti argumentai turėtų būti vertinami iš naujo atliekant Atrankos išvados pervertinimo procedūrą.

Atsižvelgus į tai, kas išdėstyta, Agentūra įpareigojama Įstatyme nustatyta tvarka svarstyti iš naujo ir priimti teisės aktų reikalavimus atitinkančią galutinę atrankos išvadą, atsižvelgus į teismo sprendime išdėstytus argumentus dėl PAV subjektų prašymų ir Kauno visuomenės sveikatos centro išdėstytos pozicijos neįvertinimo.

Teismas taip pat pažymi, kad Europos Žmogaus Teisių Teismo ir Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktikoje ne kartą pažymėta, kad teismo pareiga pagrįsti priimtą sprendimą neturėtų būti suprantama kaip reikalavimas detaliam atsakymui į kiekvieną argumentą (EŽTT 1994-04-19 sprendimas Van de Hurk v. Netherlands; 1997 m. gruodžio 19 d. sprendimas Helle v. Finland; LVAT administracinė byla Nr. A²⁶¹-3555/2011).

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 85 – 87 straipsniu, 88 straipsnio 1 dalies 1, 2 punktais, 132 straipsniu, teismas

n u s p r e n d ž i a:

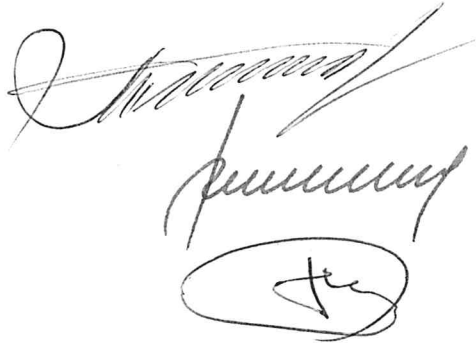
pareiškėjos Kaimo bendruomenės „Pakertai“ skundą patenkinti.

Panaikinti Aplinkos apsaugos agentūros 2016 m. vasario 11 d. galutinę atrankos išvadą Nr. (28.2)-A4-1381 „Dėl UAB „Inovacijų valdymas“ planuojamos ūkinės veiklos – Bulotų biodujų jėgainės statybos Bulotų k., Žiežmarių apyl. sen., Kaišiadorių r. poveikio aplinkai vertinimo“.

Įpareigoti Aplinkos apsaugos agentūrą iš naujo svarstyti ir priimti teisės aktų reikalavimus atitinkančią galutinę atrankos išvadą.

Sprendimas per vieną mėnesį nuo jo paskelbimo apeliacine tvarka gali būti skundžiamas Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui, paduodant skundą šiam teismui arba per Vilniaus apygardos administracinę teisumą.

Teisėjai

Three handwritten signatures in black ink. The top signature is the most elaborate, with a large loop at the start. The middle signature is more compact and cursive. The bottom signature is the simplest, enclosed in an oval.

Mefodija Povilaitienė

Jolita Rasiukevičienė

Henrikas Sadauskas